

ERICA JAMES

Zussen voor altijd

De Fontein

Proloog

KERSTAVOND. AAN DE nachtelijke hemel schoven wolken met grote snelheid voor de maan en sterren, en de wind was vlagerig. Harriet en haar zus waren in het speelhuisje in de tuin. Het was nogal krap; ze waren niet meer zo klein als toen hun vader het meer dan twintig jaar geleden voor hen had neergezet. Felicity, die zes maanden zwanger was van haar tweede kind, zat niet echt lekker op het houten stoeltje.

Het was Felicity's idee geweest om hier samen stiekem heen te gaan, in de ijzige kou en het donker. Ze stond dan ook bekend om haar opwellingen. Dat vond iedereen juist zo leuk aan Felicity: zo spontaan en altijd in voor een geintje. Harriet keek hoe haar zus de kaarsen aanstak die ze hadden meegebracht. Toen er schaduwen over de betimmerde muren dansten, deden ze hun zaklampen uit.

‘Wat doen we hier eigenlijk,’ vroeg Harriet, ‘als we in de warmte cadeautjes kunnen inpakken en ons volproppen met mams appel-flappen en gevulde dadels?’

In het flakkerende kaarslicht stond Felicity's gezicht opeens ernstig. Haar ogen waren groot en glanzend. ‘Ik wil je iets vragen,’ zei ze. ‘Ik wil dat je me iets belooft, Harriet. Als Jeff en mij iets overkomt, wil ik dat jij voor onze kinderen zorgt.’

Een windvlaag liet het dunne deurtje ratelen in zijn sponning. Harriet huiverde. ‘Er gaat jullie niets overkomen, Felicity,’ zei ze. ‘Ik zal altijd de excentrieke tante blijven die er een gewoonte van maakt om met heel verkeerde cadeautjes voor jullie kinderen te komen aanzetten.’

‘Ik meen het, Harriet. Je moet me beloven dat als mij iets overkomt, jij voor hen zult zorgen. Dat zou ik alleen jou kunnen toevertrouwen. Zeg alsjeblieft dat je mijn plaats zou innemen. Je moet ja zeggen, anders heb ik geen rust.’

Omdat Harriet Felicity's onredelijke aandringen toeschreef aan haar opspelende hormonen, en aan Felicity's befaamde tempera-

mentvolle karakter, zei ze: ‘Natuurlijk zeg ik ja. Als je er tenminste niet meer dan twee neemt. Twee kan ik, denk ik, nog wel aan. Als het er meer worden, zou ik in de kinderlokker uit *Chitty Chitty Bang Bang* veranderen.’

‘Beloof je het?’

‘Ik beloof het.’

‘Met je hand op je hart?’

‘Ook dat.’

Felicity glimlachte weer en zei: ‘Goed. Dat is dan afgesproken. Nu hoef ik nergens meer over in te zitten.’

Die belofte kwam nooit meer ter sprake. Tot vier jaar later, toen Harriet aan niets anders meer kon denken.

AUGUSTUS

*Als ik dood ben, mijn liefste,
Zing dan geen treurige liedjes voor me;
Plant geen rozen op mijn graf,
En geen schaduwrijke cypres.
Laat groen gras op me groeien
Dat nat wordt van regen en dauw;
En als je wilt, denk aan me,
En vergeet me anders maar.*

*Ik zal de schaduwen niet zien,
Ik zal de regen niet voelen.
Ik zal de nachtegaal niet horen
Zingen alsof hij pijn lijdt:
En als ik droom in de schemerzone
Waar het licht noch donker wordt,
Ben ik misschien blij dat ik het nog weet,
En misschien blij dat ik het vergeet.*

‘Song’, CHRISTINA ROSSETTI

1

HARRIET, DIE KWIEK van aard was, trok de deur achter zich dicht en liep snel en met zwaaiende armen de oprit af, met hakken die klikklakten in de stille augustuslucht. De kinderen kwamen zwijgend achter haar aan, hand in hand. Harriet kreeg vaak te horen dat ze opmerkelijk snel liep voor iemand die zo klein van stuk was. Mensen die haar goed kenden, wisten dat het een bijverschijnsel was van een rusteloze geest, van een geest die druk in de weer was.

Harriet had al een hele tijd het akelige gevoel dat ze voortdurend liep te rennen, maar nergens kwam. Er was ook zoveel gebeurd, veel te veel om zich bij neer te leggen. Ze betwijfelde of dat ooit zou gebeuren. Maar dat hield ze voor zich. Ze kon mensen beter het idee geven dat ze alles onder controle had, dat ze hen geloofde als ze zeiden dat tijd alle wonden heelt en dat als ergens een deur dichtgaat, een andere opengaat, en o, nog zo'n goeie, dat we nooit meer krijgen dan we aankunnen. Wat betekende dat nou weer? Dat dit expres was gebeurd? Dat haar ouders en zij speciaal voor deze specifieke opdracht waren gekozen, dat van alle gezinnen om hen heen het hunne als de veiligste gok werd beschouwd? O, de Swifts, die kunnen dit wel aan; die komen wel over de dood van hun oudste dochter en hun schoonzoon heen.

Een buitenstaander zou inderdaad denken dat Harriet en haar ouders het bewonderenswaardig goed verwerkten. Harriet wist maar al te goed dat Bob en Eileen Swift voor burens en vrienden een dapper gezicht opzetten. Zodra de voordeur dicht was, gingen de maskers af. Maar slechts ten dele. Ze moesten nu eenmaal aan de kinderen denken, aan Carrie en Joel.

'O, die arme kleintjes!' had iedereen geroepen toen het nieuws van het ongeluk bekend werd. 'Om allebei hun ouders te verliezen – wat hartverscheurend wreed.'

Klikklak deden Harriets hakken terwijl ze nog sneller liep, met gebogen hoofd en haar blik op de grond om geen oogcontact met

een buurman of buurvrouw te maken die de gelegenheid zou aangrijpen om te troosten of met goede raad te komen en haar te overladen met medeleven. Daar wilde ze niets van weten. Ze wilde alleen dat hun leven weer zou zijn zoals het vier maanden geleden was geweest, voordat een joyrijdende knul zich onder invloed van God weet wat in de auto van haar zwager had geboord en Felicity en hem op slag had gedood.

Harriet was in haar leven getypeerd als afstandelijk, eigenwijs, overdreven onafhankelijk, eigenzinnig, analytisch, snel met haar oordeel, betrouwbaar, bekrompen, logisch denkend, opvliegend, cynisch, pragmatisch, zelfs loyaler dan goed voor haar was, maar ze was niet één keer als moederlijk beschreven. Toch was ze nu, op tweëndertigjarige leeftijd, de wettige voogd van de ouderloze kinderen van haar zus. Er waren dagen dat ze zich krijsend en schoppend wilde verzetten tegen deze onrechtvaardige gang van zaken. Er waren dagen dat ze, als ze wakker werd, als de dood was dat ze de kracht niet had voor wat er van haar werd verwacht. En er waren dagen dat ze zich hevig moest verzetten tegen de aandrang om weg te lopen.

‘Tante Harriet, kan het alsjeblieft wat langzamer?’

Harriet bleef abrupt staan. Ze draaide zich om. ‘Carrie, ik heb je toch gezegd dat ik Harriet heet. Gewoon goeie ouwe Harriet.’ Ze was ervan overtuigd dat haar nichtje het expres deed. Toen haar moeder nog leefde, had Carrie haar nooit ‘tante’ genoemd.

Het negenjarige meisje keek terug en er vormde zich een frons rond haar grijsblauwe ogen. Harriet had er moeite mee om naar haar nichtje te kijken; het was alsof ze in een spiegel keek. Ze hadden dezelfde bleke teint met een neiging tot sproeten op de brug van de neus, dezelfde koele, uit elkaar staande ogen en hetzelfde kinnetje (het Swift-kinnetje, werd het genoemd), en hetzelfde donkerbruine, bijna zwarte haar; alleen hing dat van Harriet vandaag los op haar schouders, en dat van Carrie in een enkele vlecht over haar rug tot haar middel. Op negenjarige leeftijd was Carrie, alsof ze röntgenogen had, al een meester in het doorzien van halve waarheden. Harriet wist dat ze eerlijk tegen haar nichtje zou moeten zijn; ze was een pientere meid.

‘Je loopt altijd zo vlug,’ zei Carrie. ‘Dat is niet eerlijk voor Joel. Hij kan het niet bijhouden; hij is nog maar klein.’

Joel, die met zijn vier jaar kwetsbaar en lief was en overall over in zat, had de donkere ogen van zijn moeder. Bovendien leek hij als twee druppels water op Felicity, met hetzelfde vlassige haar, doorschoten met goud als de zon erop scheen. Soms, als het Harriet zwaar te moede was omdat het verdriet nog zo vers was, kon ze het niet opbrengen om naar hem te kijken. ‘Als hij het niet kan bijhouden, zullen we zijn benen moeten oprekken,’ zei ze nuchter.

Het jongetje boog zijn hoofd en keek bedenkelijk naar de kreukels in zijn broek, die centimeters te lang was. ‘Word ik dan net zo groot als Carrie?’

Harriet nam hem peinzend op. ‘Misschien.’ Ze fatsoeneerde zijn haar; ze was zeker vergeten om het te borstelen voordat ze van huis gingen. Op welke leeftijd gingen ze dat zelf doen? Ze nam hem bij de hand en liep door. Terwijl ze probeerde om niet te reageren op de zachte warmte van zijn vingertjes in de hare, zei ze: ‘Als je net zo groot wil worden als je zusje, moet je meer eten.’ Ze hoopte dat haar stem een beetje berispelend klonk.

Sinds de dood van hun ouders had geen van beide kinderen behoorlijk gegeten en daar werd hun grootmoeder stapelgek van. ‘Ze moeten meer eten,’ zei Eileen na elke maaltijd als ze hun nauwelijks aangeroerde borden weer eens afschraapte boven de afvalemmer en de kinderen naar hun slaapkamer waren verdwenen. ‘Het is niet gezond dat ze zo weinig eten.’ Harriet ging er maar niet tegenin. Zolang Eileen zich druk maakte over de eetgewoonten van haar kleinkinderen, voelde ze Harriet tenminste niet aan de tand over de hare. Ze snapte best waarom haar nichtje en neefje niet wilden eten. Als ze zich maar enigszins voelden als zij, waren ze vast bang dat ze het niet binnen zouden houden.

Harriet betwijfelde of iemand minder geschikt of slechter toegerust was om voor de kinderen van haar zus te zorgen dan zij. Maar ze had van Felicity gehouden, en beloofd was beloofd. Zelfs als die belofte was gedaan in de vaste overtuiging dat ze zich er nooit aan zou hoeven te houden. Tenslotte gingen zusjes niet dood, toch? Zeker niet als ze pas drieëndertig waren. Tragedies overkwamen andere gezinnen, geen gewone mensen als de Swifts.

Toen Harriets vader had gebeld met het vreselijke nieuws, was zijn stem zo verstikt geweest van tranen dat ze hem haast niet had

herkend. Harriet had zijn woorden wel gehoord, maar ze waren niet tot haar doorgedrongen. Felicity en zij hadden elkaar die week nog gebeld; Harriet had geprobeerd haar over te halen om in Oxford te komen logeren. Felicity had het afgeslagen en gezegd dat ze het te druk had met het inrichten van het huis in Newcastle dat Jeff en zij nog maar pas hadden betrokken.

Van de dagen erna had Harriet door de verwarring en de schrik maar een vage indruk, en het had even geduurd voordat ze besepte wat er in het verschiet lag. Ze was zo verdoofd geweest dat ze dacht dat de ontredde maar tijdelijk was. Dat ze, zodra ze allemaal over hun ergste verdriet heen waren, de draad weer zouden oppakken en zouden doorgaan met hun leven. Carrie en Joel zouden bij hun grootouders gaan wonen. Harriet zou van maandag tot vrijdag in Oxford werken en in de weekends in Cheshire voor de kinderen komen zorgen, om haar ouders rust te gunnen.

Meer dan drie maanden had hun leven er zo uitgezien, maar Harriet had geweten dat dit maar tijdelijk kon zijn. Elke vrijdagavond moest ze zich door het verkeer op de snelweg naar Cheshire worstelen. Als ze dan in Kings Melford kwam, zag haar moeder er vermoeider uit dan de week ervoor. De zorg voor de kinderen eiste duidelijk zijn tol en niet alleen omdat Bob en Eileen niet jong meer waren. Vijf jaar geleden was bij Eileen ME vastgesteld en hoewel ze nooit klaagde, wist Harriet dat hoe graag Eileen er ook tegenaan ging (ze was van nature een vechtster) er een grens was aan wat ze aankon. En Harriet moest voortdurend denken aan de belofte die ze had gedaan: *Je moet me beloven dat, als mij iets overkomt, jij voor hen zult zorgen. Dat zou ik alleen jou kunnen toevertrouwen.* Een ander had die woorden voor het gemak misschien vergeten, maar Harriet kon dat niet. Ze hielden haar 's nachts uit haar slaap. Uiteindelijk wist ze dat ze maar één realistische optie had. Maar dat was zo'n opoffering dat ze probeerde er op alle mogelijke manieren onderuit te komen. Ze overtuigde zich er zelfs een tijdje van dat de kinderen bij haar in Oxford moesten komen wonen. Dat kon natuurlijk helemaal niet; daar was haar tweekamerflatje veel te klein voor. En zelfs als ze een grotere woning vond en voor kinderopvang betaalde, werd ze al paniekerig bij het idee dat ze in haar eentje verantwoordelijk zou zijn voor Carrie en Joel, zonder haar ouders.

Ze vond het vreselijk om toe te geven, maar eerlijk gezegd wist ze zich geen raad en had ze Bob en Eileen nodig als vangnet. Er zat dus niets anders op dan haar werk als computerprogrammeur op te geven, haar flatje te verkopen en naar Cheshire terug te gaan.

Dat had ze gedaan en nu woonde ze alweer veertien dagen aan Maple Drive, in haar ouderlijk huis. Het was verre van ideaal, af en toe zelfs een nachtmerrie. Elke ochtend werd ze wakker met een misselijkmakend gevoel van angst en moest ze zich voorhouden dat het maar tijdelijk was. Zodra ze ander werk had en zich kon veroorloven om een huis te kopen of anders te huren – in de buurt van haar ouders, zodat ze met de kinderen konden helpen – zou het niet meer aanvoelen alsof haar opoffering haar had leeggezogen.

Het bleek moeilijker dan ze had gedacht. Ze miste haar oude leventje, haar werk en natuurlijk haar vriend, Spencer. Vaak kon ze 's morgens alleen uit bed komen bij de gedachte dat het de volgende dag beter zou gaan. Ze geloofde het nog bijna ook.

2

AAN HET EINDE van Maple Drive gingen ze bij de brievenbus rechtsaf. Met aan iedere kant een kind aan de hand, vervolgde Harriet haar weg langs de drukke hoofdweg die Kings Melford in liep. De spits was voorbij, maar ze gingen niet helemaal naar het centrum dat iets meer dan een kilometer verderop lag.

De winkel van Edna Gannet, op een hoek, was niet voor lafhartige mensen. De sarcastische oude vrouw die al meer dan dertig jaar Gannet Stores runde, had met haar kwaadaardigheid en haar verbluffende onbeschoftheid generaties kinderen geterroriseerd; zelfs volwassen kerels sidderden voor haar. Harriet zocht de schappen af naar een product waarvan ze niet wist of het nog wel bestond (als het nog bestond, verkocht Edna Gannet het zeker) en luisterde naar een oudere man die zich erover beklaagde dat het potje room dat hij eergisteren had gekocht, bedorven was. Hij schoof het Edna over de toonbank toe. Die zette haar leesbrilletje op dat om haar hals hing aan een kettinkje dat met plakband bij elkaar werd gehouden, en zei: 'De uiterste verkoopdatum is nog niet verlopen. Dan moet het dus nog goed zijn.' Ze schoof het terug naar de klant en zette haar brilletje weer af: *kwestie afgedaan!*

De man tilde met zijn duimnagel het foliedeksel een eindje op. 'Als u zo goed zou willen zijn om eraan te ruiken, zult u zien wat ...'

'En als u zo goed was geweest om het op de juiste temperatuur te bewaren, stond u nu mijn tijd niet te verdoen. In augustus moet je heel voorzichtig zijn, dat weet iedereen. Jongeman, sta niet zo in die lolly's te prikken!'

Aan de andere kant van de winkel, bij het schap met snoep, zag Harriet Joel schrikken. Ze ging naar hem toe. 'Let maar niet op dat onuitstaanbare ouwe mens,' fluisterde ze in zijn oor. 'Ze spuwt alleen maar vuur om aandacht te trekken.'

Aan de toonbank bleek de ontevreden man zich niet te laten afschepen. 'Ik heb er recht op mijn geld terug te krijgen,' hield hij vol.

Het viel Harriet op dat zijn gepoetste schoenen stevig tegen elkaar aan stonden terwijl hij dat zei, alsof hij alleen zó voet bij stuk kon houden.

Edna Gannet nam hem met scherpe, samengeknepen ogen op, haar armen over elkaar geslagen en haar lippen samengetrokken.

De man slikte. 'Ik vraag alleen waar ik volgens de wet recht op heb.'

Edna boog zich voorover, met haar handpalmen vlak op de toonbank. 'Weet u wat? Ik zal het ruilen. Hoe vindt u dat?'

De man keek weifelend. 'Ik heb liever mijn geld terug.'

'En ik lig liever op het strand met Sean Connery die me bedient. Graag of niet.' Tegen de tijd dat hij een besluit had genomen, stond Edna al in het koelmeubel met zuivelproducten te rommelen. 'Hier,' zei ze. 'En om te laten zien wat een edelmoedig mens ik ben, is dit een duurder potje room en hoeft u niet bij te betalen.'

Hij was al bijna de deur uit toen hij zich omdraaide.

Edna keek hem boos aan. 'Wat nou weer?'

Hij bleef onzeker staan. 'Eh... de uiterste verkoopdatum op dit potje, is... eh... morgen.'

Edna deed haar lippen geweld aan in wat Harriet wist dat voor een glimlach moest doorgaan. 'Nou, dan kunt u maar beter gauw naar huis gaan en het snel gebruiken.'

De man deed de deur zachtjes achter zich dicht.

Met een hand op Joels schouder liep Harriet naar de toonbank. 'Mevrouw Gannet,' zei ze, 'ik vroeg me af of u...'

Edna kapte haar bruut af. 'Ik kom zo bij je.' Harriet zag hoe ze het teruggebrachte potje room meenam en glimlachte stiekem toen ze zag dat Edna, voordat ze achter in de winkel door een kralengordijn verdween, het foliedeksel optilde en haar gezicht vertrok.

'Waarom is ze zo onbeleefd?' vroeg Carrie op luide fluistertoon. 'Zo doet ze altijd als we hier zijn.'

'Ze is niet onbeleefd, Carrie; ze is eerlijk en openhartig. Ze zegt gewoon wat ze vindt en dat doen de meeste mensen niet.'

'Ze maakt me bang,' fluisterde Joel.

'Regel nummer één, knul: laat je door niemand bang maken.' Harriet bukte zich om haar gezicht op gelijke hoogte met dat van haar neefje te brengen. 'Wil je weten wat ik doe als ik denk dat iemand me bang kan maken?'

Hij knikte ernstig.

‘Dan bedenk ik hoe hij eruitziet zonder kleren aan. Dat werkt altijd.’

Hij keek haar met grote ogen aan. Maar Carrie slaakte een luide, ontstelde kreet. ‘Jasses! Wat walgelijk!’

‘Wat is walgelijk?’

Edna keek vanachter de toonbank op hen neer. Harriet was vergeten hoe stilletjes Edna zich door de winkel bewoog. Haar vader had haar een sluipbommenwerper genoemd, zo goed kon ze vermeende winkeldieven besluisen.

Harriet negeerde de vraag en zei: ‘Mevrouw Gannet, hebt u nog van die grote blokken zout zoals mijn moeder vroeger kocht toen...?’ Haar stem stierf weg. Ze had willen zeggen: toen Felicity en ik nog klein waren.

Zonder met haar ogen te knippen, zei Edna: ‘En wat moet jij met blokken zout?’

‘Beeldhouwles voor de kinderen. Michelangelo werkte met marmer, maar ik ben bereid om genoeg te nemen met zout. Hebt u die nog?’

‘Ik heb al jaren geen blokken zout meer verkocht. Is tegenwoordig niet veel vraag naar.’ Edna, als altijd de volmaakte winkelier, voegde eraan toe: ‘Waarom neem je geen reuzel? Dat heb ik volop. Of margarine.’

‘Dat zou niet helemaal hetzelfde zijn.’

‘Moet je zelf weten.’ De oude vrouw haalde haar schouders op en trok een voddige, gele stofdoek uit de zak van haar jasschort. Ze begon hem over de glazen potten met snoep achter zich te halen.

Carrie, die inmiddels bij de stripboeken stond, zei: ‘Mag ik deze hebben?’

Met de geur van een verkoop in haar neusgaten draaide Edna zich om en stopte de stofdoek weer in haar zak.

Harriet zei: ‘Niet zo snel, juffertje. Ik heb er pas nog een voor je gekocht. Denk je dat het geld op mijn rug groeit?’ Ze zag Carries gezicht een vastberaden uitdrukking aannemen en wist dat het meisje te veel op haar leek om te smeken. Ze stond Harriet alleen zwijgend aan te staren, met een ontmoedigend vaste blik voor zo’n jong kind. Ze was niet iemand die graag haar waardigheid verloor.

‘Je wilt dat meisje toch niet een beetje leesvoer onthouden?’ kwam Edna tussenbeide. ‘Ze zijn tegenwoordig leerzaam. Niet zoals die onzin die jij vroeger las.’

Harriet wierp haar een vinnige blik toe. Ze liet zich door niemand emotioneel chanteren. En al helemaal niet door Edna Gannet. ‘Als Carrie wil lezen, heeft ze thuis genoeg leerzame boeken.’ Ze voelde dat er aan haar mouw werd getrokken. ‘Ja, Joel, wat is er?’

‘Mag ik er ook één? Alsjeblieft?’

De hemel sta haar bij, maar Harriet gaf zich gewonnen. Ze gaf Edna, die openlijk stond te grijnzen, haar geld en de kinderen bedankten haar. Daarna schoof het ellendige mens twee papieren zakjes over de toonbank. Carrie en Joel keken erin en glimlachten opeens verlegen en een beetje opgelaten naar de oude vrouw. Edna negeerde hun gemompelde bedankjes en zei, terwijl ze Harriet net niet aankeek: ‘Een kleinigheidje om ze niet aan... jee weetwel te laten denken, dat ze niet zo zitten te piekeren.’

Met het onuitsproken medeleven in de lucht dreef Harriet haar nichtje en neefje naar buiten. In al die jaren dat ze Edna Gannet kende, had ze haar nog nooit zo tegen haar aard in zien gaan. In Harriets bijzijn was geen woord over Felicity’s dood over haar lippen gekomen, al had iedereen in de buurt het over weinig anders. Nu gaf ze opeens snoep weg aan twee kinderen die ze nauwelijks kende. Ze haalde diep adem om een paniekaanval waarbij tranen dreigden, te onderdrukken. Met Joel op haar heup en Carrie op een holletje achter zich aan, liep ze terug naar huis. Pas toen ze Maple Drive in liepen, ging ze langzamer lopen.

Maple Drive was een schoolvoorbeeld van een doodlopende straat in een buitenwijk, met aan weerskanten keurige tuinen en rijen huizen met gevelstrepen. Harriets ouders hadden nummer 20 in 1969 gekocht, toen ze in verwachting waren van Felicity; nog maar een jaar later was Harriet geboren. Ze hadden er destijds drieduizend pond voor betaald en volgens haar vader, die dat soort dingen in de gaten hield, was het huis nu tweehonderdvijftigduizend pond waard. ‘De beste investering die we ooit hebben gedaan,’ zei hij vroeger schertsend. Harriet vermoedde dat hij er nu anders over dacht. Vergeleken met Felicity was het niets waard.

De enige mensen die er al net zo lang woonden als de Swifts, waren de McKendricks: dr. Harvey McKendrick en zijn vrouw Freda. Ze woonden op nummer 14 en Harriet kende hun huis even goed als dat van haar ouders. Haar zus en zij waren van dezelfde leeftijd geweest als de jongens McKendrick, Dominic en Miles, en ze waren samen opgegroeid. Toen ze langs het pas geschilderde huis met zijn aangebouwde garage kwamen waar de tienjarige Harriet Dominic in zijn gezicht had geslagen omdat hij op een regenachtige zondagmiddag haar onderbroek had willen zien, keek ze strak naar de bestrating. Freda kwam nooit buiten, maar hield de wereld wel degelijk in de gaten. Freda had agorafobie, maar iedereen deed net of dat niet zo was. Het irriteerde Harriet dat iedereen net deed of het heel gewoon was dat Freda te bang was om een voet buiten haar eigen deur te zetten. ‘Waarom doet Harvey er niet iets aan?’ had Harriet haar moeder vaak genoeg gevraagd. ‘Hij is toch dokter.’

‘Zo gemakkelijk gaat dat niet,’ zei Eileen dan.

‘Jawel,’ betoogde Harriet dan. ‘Als er met jou iets aan de hand was, zou je het aanpakken. Zo simpel is dat.’

Een paar jaar geleden had Harriet het op een nieuwjaarsborrel bij de McKendricks, na iets te veel bisschopswijn, met zoveel woorden tegen Dominic en Miles gezegd. Dominic, die in Cambridge woonde en zijn ouders zelden met zijn aanwezigheid vereerde, was het met haar eens geweest. Maar Miles, die in het nabijgelegen Maywood woonde, was het niet met haar eens geweest en had geopperd dat zijn broer misschien wat meer tijd bij hun moeder moest doorbrengen voordat hij met een mening kwam.

Zowel Miles als zijn vader waren op de begrafenis van Felicity en Jeff geweest; Freda had het natuurlijk laten afweten. Dominic had niet eens de moeite genomen om bloemen of een kaartje te sturen. Harriet dacht niet dat ze hem dat ooit zou vergeven.

Toen Harriet de oprit van nummer 20 op liep, hoorde ze dat haar vader in de achtertuin het gras aan het maaien was. Het was een bemoedigend geluid. Het geluid van een gewoon gezin dat zijn gewone, dagelijkse gang gaat.

Was dat maar waar.

3

BOB SWIFT ZETTE de grasmaaier uit en liep stijfjes – zijn reumatische knie speelde op – met de opvangbak naar de composthoop achter de broeikas. De tuin was voor hem altijd een toevluchtsoord geweest, een plek waar hij de zorgen van zich af kon zetten. Hij wist echter dat hij hier de rest van zijn leven kon rondscharrelen maar dat de pijn van het verlies van Felicity nooit meer weg zou gaan.

De eerste tien jaar van hun huwelijk hadden Eileen en hij dolgraag een kind gewild. Ze hadden een paar hartverscheurende miskramen te verduren gekregen voordat Felicity eindelijk werd geboren. Hij kon zich nog goed het moment herinneren waarop hij haar voor het eerst had vastgehouden, haar kleine, prachtige lijfje in zijn grote, onhandige handen had gehouden en overdonderd was geweest door de broosheid van het leven waar hij nu verantwoordelijk voor was.

Het was liefde op het eerste gezicht geweest, zowel voor Eileen als voor hem. Ze waren dol geweest op hun dierbare eerste kind en hadden iedereen genegeerd die zei dat ze hen in het ongeluk zou storten. Hoe kon dat nou? Met Felicity hadden ze het juist helemaal gemaakt. Toen zij in hun leven kwam, waren ze zich compleet gaan voelen. Bob misschien nog wel het meest.

Nadat ze zo lang op een baby hadden gewacht, betwijfelden ze of ze nog een keer zoveel geluk konden hebben. Wonder boven wonder stond hij een jaar later – misschien wel eerder dan ze hadden gewild – in hetzelfde ziekenhuis met een tweede dochter in zijn armen: Harriet. ‘Kijk, Felicity,’ had hij gezegd, ‘wat vind je van je kleine zusje?’

Ze had gelachen, een van Harriets piepkleine handjes gestreeld en daarna haar armpjes uitgestoken om haar vast te houden alsof ze een pop was. Vrienden hadden hen gewaarschuwd dat ze met vreselijke jaloezie te maken zouden krijgen, dat Felicity, omdat ze haar

zoveel liefde en aandacht hadden gegeven, haar tot het middelpunt van hun wereld hadden gemaakt, onvermijdelijk jaloers zou worden. Wat hadden die noodlotsprofeten het mis gehad. Felicity, een gemakkelijk, lief kind, had nooit blijk gegeven van enige jaloezie. Ze speelde altijd lief als haar moeder rustte of Harriet voedde en pronkte al snel met haar zusje tegen iedereen die op bezoek kwam. Ze was ook beschermend en werd boos op de dokter toen deze Harriet haar inenting gaf. Eileen vertelde vaak het verhaal dat Felicity, toen Harriet meer uit verontwaardiging dan van feitelijke pijn had gehuild, de dokter een standje had gegeven omdat hij haar zusje pijn had gedaan. En al stond Felicity altijd klaar om op Harriet te passen, Harriet op haar beurt aanbad haar grote zus en vond het vreselijk om van haar gescheiden te worden. Ze hadden allebei een eigen kamer, maar sliepen liever samen in één bed. Ze speelden uren samen en bedachten ingewikkelde spelletjes waaraan geen volwassene mocht meedoen.

De jaren verstreken en anders dan veel van hun vriendjes en vriendinnetjes die fasen doormaakten dat ze hun broertjes en zusjes haatten, overleefde hun hechte band de spanningen van puberteit en jongvolwassenheid.

‘Wat zijn we toch een gelukkig gezin,’ zei Eileen altijd. Dat zei ze ook de laatste keer dat ze Felicity in levenden lijve hadden gezien. Ze reden naar huis nadat ze een paar dagen bij haar en Jeff en de kleinkinderen in hun nieuwe huis in Newcastle hadden gelogeed, waar Jeff een baan had gekregen als hoofddocent aan de universiteit. Het was de derde verhuizing in even zovele jaren voor het jonge gezin. Bob vermoedde dat Felicity ernaar verlangde dat Jeff tot rust zou komen en zich definitief zou vestigen, al was het maar ter wille van de kinderen. Daar was Bob altijd trots op geweest, dat hij zijn dochters nooit uit hun vertrouwde omgeving had weggerukt toen ze opgroeiden. Hij had hun geluk altijd boven het zijne gesteld, hij had hen altijd willen beschermen.

Dat was hem uiteindelijk toch niet gelukt. Hij had Felicity niet kunnen beschermen. Hij had het amusant gevonden dat Felicity nog niet zo lang geleden haar telefoongesprekken had beëindigd met te zeggen dat hij goed op zichzelf moest passen. ‘Pas goed op jezelf, pap,’ zei ze dan, het kind dat nu op de ouder paste.

Was dat het probleem geweest? Had hij zijn plicht verzaakt? Zou Felicity nog in leven zijn als hij een betere vader was geweest? Als hij haar nooit uit het oog had verloren, zou hij nu nog wakker worden in de wetenschap dat er nog altijd de kans was dat hij haar zorgeloze lach weer zou horen, dat hij zich kon koesteren in haar geluk dat het leven zo goed voor haar was geweest.

Bob was opeens bang dat zijn benen het zouden begeven; hij liet de grasbak vallen en greep zich vast aan een van de houten zijkan-ten van de compostbak. Hij bracht een hand naar zijn gezicht en voelde dat zijn wangen nat waren. Hij voelde in zijn broekzakken naar een zakdoek, veegde er zijn ogen mee af en snoot zijn neus. De zon stond hoog en het zweet sijpelde tussen zijn schouderbladen, maar toch had hij het ijskoud. Zo ging het altijd als hij aan zijn schat van een dochter dacht. Telkens wanneer hij aan haar dacht en aan hoe hij haar miste, grepen drieëndertig jaar herinneringen hem aan en kon hij haast geen adem krijgen.

In een opwelling keek hij om naar het huis en toen hij zeker wist dat er niemand keek, stak hij het gazon over naar het speelhuisje. Hij draaide de deurkruk om en glipte naar binnen. Het was er benauwd omdat de zon erop had gestaan en het was er donker – de verschoten gordijnen die Eileen had genaaid, waren dicht. Hij kon er niet staan, dus trok hij een van de rode plastic stoeltjes naar zich toe die Eileen voor Carrie en Joel had gekocht, samen met een tafel en alle andere speeltjes waar een liefhebbende oma graag voor zorgt, en ging voorzichtig zitten om te kijken of het stoeltje zijn gewicht wel zou houden.

Hij propte de zakdoek weer in zijn zak en zei bij zichzelf dat hij niet meer moest huilen. Tranen zouden niemand helpen, en hem al helemaal niet. Hij moest zich concentreren op een manier om door deze ellende te komen. Hij moest sterk zijn, voor Eileen en voor de kinderen. Wat er ook gebeurde, Carrie en Joel mochten hem niet zien huilen. En Harriet ook niet. Hij wilde niet dat ze zou denken dat hij het niet aankon.

Goddank hadden ze Harriet. Goddank had ze geaccepteerd dat Eileen en hij dit niet alleen af konden. Eileen was bang dat Harriet een enorm offer had gebracht door weer thuis te komen wonen, dat ze haar misschien hadden moeten tegenhouden, maar, zoals hij tegen zijn vrouw had gezegd: ‘Wat hebben we voor keus?’

Er waren geen familieleden aan Jeffs kant die de kinderen in huis konden nemen – Jeff was enig kind geweest; zijn moeder was overleden toen hij twaalf was en zijn vader was gestorven toen hij negentien was. Het kwam dus op hen neer, er was niemand anders.

Zijn herinnering aan de nacht van het ongeluk was al wat verwaagd. Sommige dingen herinnerde hij zich pijnlijk duidelijk, maar andere, zoals de rit naar Newcastle, waren heel vaag. Hij wist nog dat hij, voordat hij Eileen het nieuws vertelde – ze was net naar de overkant, naar Dora, toen de telefoon was gegaan – had gedacht dat hij Harriet moest bellen. Hij was zo dom geweest om te denken dat hij het had kunnen zeggen zonder af te knappen. Toen hij zichzelf de schokkende waarheid hardop hoorde uitspreken, was zijn stem gebroken en waren de tranen gekomen. Het was nog erger geworden toen hij Harriet aan de andere kant van de lijn had horen huilen. Wat had hij zich hulpeloos gevoeld. Het had even geduurd voordat een van beiden iets had kunnen zeggen. Toen het eindelijk zover was, had Harriet de touwtjes in handen genomen. ‘Ik kom er meteen aan,’ had ze gezegd. ‘Wie past er op de kinderen? En weten ze het al? Ze kunnen het misschien nog maar beter niet horen voordat wij er zijn.’

Dat was ook zo’n moment waarop hij het gevoel had gehad dat zijn rol als ouder hem was afgenomen, dat hij het kind was en Harriet de volwassene die de leiding had. Misschien was dat wel zo gebleven. In de weken erna leek het wel of Harriet alle beslissingen nam. Dat kon zo niet doorgaan. Hij moest zich vermannen. Er waren dagen dat hij beurtelings opgelucht was dat Harriet zo flink was en beschaamd dat hij niet meer deed. Op andere momenten leek zijn verdriet net een vulkaan die op uitbarsten stond en gesmolten woede zou spuwen die hem en iedereen om hem heen zou verzwelgen. Zo voelde het, nu hij bedacht dat Felicity’s geboorte, drieëndertig jaar geleden, hem met een schone lei had laten beginnen. Een ander mens van hem had gemaakt.

Van Erica James verschenen:

Een dierbare tijd

Verborgen talent

Oude vriendschap

Italiaans voor beginners

Schaduwleven

De kleine dingen

Een nieuw begin

Beloofd is beloofd

Kind van haar vader

Een huis vol vrienden

De zomer aan het meer

De bloemenjaren

De thuiskomst

Een onverwachte wending

Zomerliefde

Het grote huis

Zwaluwzomer

Brieven van vroeger

Vierentwintigste druk, eerste in deze uitvoering, oktober 2022

Oorspronkelijke titel *Love and Devotion*

Oorspronkelijke uitgever Orion Books, an imprint of the Orion Publishing Group Ltd.

Copyright © 2004 Erica James

The moral right of Erica James to be identified as the author of this work has been asserted by her in accordance with the Copyright, Designs and Patents Act, 1988

Copyright © 2006, 2022 voor deze uitgave Uitgeverij De Fontein, Utrecht

Vertaling: Saskia Tijsma/MegaTekst

'Imitation of Life' © Tekst en muziek Mike Mills, Peter Buck en John Stipe. © 2001

Temporary Music USA. Warner/Chappell North America, Londen W6 8BS.

Overgenomen met toestemming van International Music Publications Ltd. Alle rechten voorbehouden 'TheMermaid' overgenomen met toestemming van A.P. Watt, voor Michael B. Yeats

Omslagontwerp bij Barbara

Omslagbeeld beeldbewerking van divers Shutterstockbeeld

Zetwerk v3-Services, Baarn

ISBN 978 90 261 6653 2

ISBN e-book 978 90 325 0511 0

NUR 302

www.uitgeverijdefontein.nl

Alle personen in dit boek zijn door de auteur bedacht. Enige gelijkenis met bestaande – overleden of nog in leven zijnde – personen berust op puur toeval.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, elektronisch, door geluidsopname- of weergaveapparatuur, of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.